

Okul Çocuklar?n?n Mutluluk Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Çocuklar?n?n Mutluluk Envanteri*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27501>

Özet

Okul Çocukları'nın Mutluluk Envanteri (OÇME), Bülent Baki Telef tarafından 2014 yılında geliştirilmiş olan, ilkököl ve ortaoköl düzeyindeki öğrencilerin sübjektif mutluluk düzeylerini ölçmeyi amaçlayan **psikometrik** bir araçtır. Bu ölçek, özellikle öğrencilerin okul ortamındaki ve genel yaşamlarındaki duygusal ve bilişsel **mutluluk** bileşenlerini değerlendirmek üzere tasarlanmıştır. Geliştirme çalışması, ölçeğin yapısal **geçerlik** ve iç tutarlılık **güvenirlik** kanıtları sunarak, eğitim psikolojisi alanında çocukların iyilik hallerini incelemek için standart bir ölçüm aracı sağlamayı hedeflemiştir.

Ölçeğin geliştirilmesi aşamasında, kapsamlı bir madde havuzu oluşturulmuş ve ardından istatistiksel analizler, özellikle **Faktör Analizi** yöntemleri kullanılarak nihai yapı belirlenmiştir. OÇME, çocukların **mutluluk** düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde belirlemede araştırmacılara ve eğitimcilere yardımcı olmak amacıyla tasarlanmıştır.

Anahtar Kelimeler

Mutluluk, okul çocukları, sübjektif iyi oluş, ölçek geliştirme, **psikometrik** özellikler, eğitim psikolojisi.

Yazarlar

Bülent Baki Telef

Amaç

Okul Çocukları'nın Mutluluk Envanteri'nin temel amacı, ilkököl ve ortaoköl çağındaki öğrencilerin sübjektif **mutluluk** seviyelerini standardize edilmiş ve kültüre uygun bir şekilde ölçmektir. Geliştirme çalışması, mevcut uluslararası mutluluk ölçeklerinin adaptasyonu yerine, Türk kültürü ve eğitim sistemi bağlamında çocukların deneyimlerini yansıtan özgün bir araç yaratma ihtiyacından doğmuştur.

Bu ölçek, çocukların yaşam doyumu, olumlu duygulanım ve olumsuz duygulanım eksikliği gibi **mutluluk** bileşenlerini tek bir çatı altında toplamayı hedefler. Elde edilen veriler, eğitim programları, rehberlik hizmetlerinin ve psikolojik müdahalelerin etkinliğini değerlendirmede kritik öneme sahiptir.

Yapı

OÇME, psikolojideki sübjektif iyi oluş (Subjective Well-Being - SWB) teorileri temel alınarak oluşturulmuştur. Bu **psikometrik** araç, çocukların kendi yaşamlarını nasıl değerlendirdiklerini,

yani bilişsel (yaşam doyumu) ve duygusal (duygusal durum) bileşenlerini ölçer. Yapılan, çocukların okul, aile ve akran ilişkilerinden kaynaklanan mutluluk boyutları içerdiği beklenmektedir.

Ölçeğin çok boyutlu bir yapıya sahip olması, sadece genel bir mutluluk skorundan ziyade, mutluluğun farklı yönlerinin de incelenmesine olanak tanır. Ölçek, çocukların öznel deneyimlerine odaklanarak, onların kendilerini ne kadar mutlu, memnun ve enerjik hissettiklerini belirlemeye çalışır.

Geçerlik

Okul Çocukları'nın Mutluluk Envanteri'nin **geçerlik** çalışmaları, öncelikle yapı geçerliğine odaklanmıştır. Telef (2014) tarafından yürütülen çalışmada, ölçek maddelerinin kuramsal yapıyı ne ölçüde temsil ettiğini belirlemek amacıyla hem Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) hem de Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır.

İçerik **geçerlik** kanıtları, uzman görüşleri alınarak sağlanmıştır. Ayrıca, ölçeğin mevcut benzer yapıyı ölçen diğer geçerli araçlarla ilişkisi incelenerek ölçüt bağlantılı geçerlik kanıtları da desteklenmiştir. Bu analizler, ölçeğin teorik olarak ölçmesi beklenen yapıyı başarıyla ölçtüğünü göstermiştir.

Güvenirlilik

Ölçeğin **güvenirlilik** değerlendirilmesi, iç tutarlılık katsayıları ve muhtemelen test-tekrar test yöntemleri ile yapılmıştır. Ölçek geliştirme çalışması, iç tutarlılık katsayısı olarak **Cronbach Alpha** değerini rapor etmiştir. Yüksek Cronbach Alpha değerleri, ölçek maddelerinin tutarlı bir şekilde aynı yapıyı ölçtüğünü ve dolayısıyla ölçeğin içsel olarak güvenilir olduğunu işaret etmektedir.

Genellikle, bir ölçeğin **güvenirlilik** düzeyinin kabul edilebilir olması için Cronbach Alpha değerinin 0.70 veya üzeri olması beklenir. Telef (2014) çalışmasında, OÇME'nin farklı boyutlarında ve toplam puanda bu kabul edilebilir sınırların üzerinde güvenirlilik katsayıları elde edildiği varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Okul Çocukları'nın Mutluluk Envanteri'nin yapısal bütünlüğünü belirlemek için **Faktör Analizi** kullanılmıştır. İlk olarak Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) uygulanarak ölçeğin temel boyutları veya faktörleri ortaya çıkarılmıştır. Bu analiz, ölçeğin kaç alt boyuttan oluştuğunu ve hangi maddelerin hangi faktör altında toplandığını göstermiştir.

AFA sonuçları takiben, ölçek yapısının doğrulanması amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yapılmıştır. DFA, elde edilen faktör yapısının toplanan yeni verilerle ne kadar uyumlu olduğunu test eder. Uygun uyum indeksleri (RMSEA, CFI, GFI vb.) ölçeğin çok boyutlu yapısının teorik beklentilerle tutarlı olduğunu kanıtlamıştır.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Genellikle 4 veya 5 seçenekli Likert tipi derecelendirme formatında (Örneğin: Hiçbir Zaman, Nadiren, Bazen, Sıklıkla, Her Zaman).

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Okul Çocukları (Primary and Secondary School Students)

Age Group: Genellikle 8-14 yaş aralığı (İlkokul 3. sınıf ile Ortaokul 8. sınıf arası).

Population Details: Ölçek, Türkiye'deki çeşitli ilkokul ve ortaokullarda öğrenim gören öğrenciler üzerinde standardize edilmiştir.

Test Methodology: Kendi kendine raporlama (Self-report) envanteri.

Anahtar Kelimeler

Yaşam doyumu, duygusal iyi oluş, öznel iyi oluş, **Faktör Analizi**, ölçek, çocuk gelişimi, eğitim.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Mevcut değil.

Affiliation Email addresses: bakitelef@gmail.com

Correspondence Address: Bülent Baki Telef

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Test Yılı: 2014 (Geçerlik ve güvenirlik çalışmasının yayınlanma yılı).

Şinler ve Ücret: Ölçek, akademik araştırmalarda yazarın izni alınarak kullanılabilir. Ticari kullanım ve ücret bilgileri için sorumlu yazar ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Orijinal makalenin PDF bağlantısı aşağıdadır:

iojes.net (Makale Bağlantısı?)

Ölçeğin orijinal PDF'i buradan indirilebilir: [okul-cocuklarinin-mutluluk-envanteri-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Telef, B. B. (2014). Okul Çocukları'nın Mutluluk Envanteri: **Geçerlik** ve **güvenirlik** çalışması. *International Online Journal of Educational Sciences*, 6(1), 130-143.

Okul Çocukları'nın Mutluluk Envanterinin Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri, tam metin makalede (Telef, 2014) bulunmaktadır. Bu alanda ölçek maddeleri, kaynak metinde sağlanmamıştır.